

Doodgevroren in de lucht

Sille Moens reisde mee terug met de twee dode jongens: een bevroren droom.

LES MARTYRS DE L'AFRIQUE
Yaguine Koita & Fodé Touré

Tijdens de vakantie stierven twee jonge Afrikanen onderaan een Sabena-vliegtuig op weg naar Europa. Yaguine (14) en Fodé (15) wisten dat ze het waarschijnlijk niet zouden overleven en hadden een wanhopige afscheidsbrief bij. Daarin schreven ze o.a. dat ze naar school wilden en dat ze daar in Guinée geen kans voor hebben. Voor *Scholen Zonder Racisme* reisde Sille Moens (21) mee met de lijken van de twee jongens naar hun geboorteland. Ze sprak er met leeftijdgenoten van Fodé en Yaguine en hoorde overal dezelfde klacht. De jongeren willen erg graag naar school om goed onderwijs te krijgen. Daarom dromen ze ervan naar Europa te komen. Ze kunnen amper geloven dat het daar voor iedereen nagenoeg gratis is. In veel Afrikaanse landen kan je alleen behoorlijk onderwijs volgen in privéscholen maar die zijn veel te duur voor gewone mensen. «In Guinée verdient veertig procent van de bevolking nog geen 30 frank per dag», zegt Sille. Ze bezoekt nu scholen in Vlaanderen om de boodschap van de twee Afrikaanse jongens toe te lichten en te vertellen over wat ze zelf in Afrika heeft gezien. «Zo zijn de jongens niet voor niets gestorven», zegt ze. (Een idee voor een zinnige les? *Bel Open Grenzen/Scholen Zonder Racisme, Celrebroersstraat 37, 1000 Brussel, tel 02 511 16 36, fax 02 503 37 40*)

Niks gezien!

In sommige scholen wordt dit blad onmiddellijk efficiënt verspreid én gretig gelezen. In andere scholen **slingeren de pakken ergens** rond en moet je het zelf maar uitvlooiën. Hoe gaat het op jullie school? Misschien Rendier kan je zelf (of de vrienden, de leerkrachten, de leerlingenraad ...) helpen om het blad beter te verspreiden. Bedankt!

De geheime code doorbroken

Klasse voor Jongeren is NIET cool, kei-nijg en megatof. Daar doen we toevallig even niet aan mee. We zijn wél jong (wie niet?). Misschien oogt het blad wat chaotisch en hebben oudere lezers het soms moeilijk met de vormgeving. Maar het is wél een blad met een visie, een missie en een hart. En met een stevige structuur. Dit is de geheime code van elk nummer: p.2 **nieuws** uit de boiler room van school en onderwijs p.3 een **portret** van een *gewone ongewone* jongere p.4-5 **hard gebakken** reportages p.6-7 een poster, kalender of andere *fijne vleeswaren* voor het vriesvak van je kamer p.8-9 **leven zoals het is** uit de scholen, leerlingenraden enz. p.10 te gek voor woorden: **De Man Met Het Rendier** p.11 **acties** voor jongeren die uit hun bank en hun broek groeien p.12 **brieven** uit je eigen achterkeuken.

Wie dit blad niet wil lezen, kan het milieuvriendelijk papier nog altijd voor wat anders gebruiken. Daarvoor krijg je van Wendy in elk nummer een recyclagetip (zie p. 10). Graag gedaan.

Waaromsmijt je dit blad niet meteen weg?

Wie in het derde jaar zit, krijgt dit blad waarschijnlijk voor het eerst in handen. Wat is het voor iets? **De enige echte jongerenkrant die gratis wordt uitgedeeld aan bijna alle jongeren in de tweede en derde graad secundair onderwijs.** Dit blad verschijnt negen keer per jaar (telkens rond de 20ste van de maand). Méér dan 200.000 jongeren van jouw leeftijd lezen over je schouder mee. Niet alle scholen doen mee. Jouw school heeft zich wél ingeschreven omdat ze inspraak en betrokkenheid van de leerlingen bij school en onderwijs belangrijk vindt. **Je bent vrij om dit blad meteen weg te smijten.** Maar dat zou spijtig zijn. Klasse voor Jongeren wil je de kans geven méér te weten te komen over jezelf, de school en de samenleving, andere jongeren, andere scholen en andere ideeën. Er is ook een Klasse voor Ouders (voor jongere leerlingen) én een Klasse voor Leerkrachten waarin soms dezelfde onderwerpen op een andere manier aan bod komen. Zo kunnen we beter samenwerken. Dit blad wordt gemaakt door een eigen redactie bij het departement Onderwijs

Statistiek van de maand Wie zit er in de tweede en derde graad secundair onderwijs?

	Jongens	Meisjes	Totaal
KSO	2.140	2.953	5.093
BSO	38.984	35.048	74.032
TSO	52.115	38.186	90.301
ASO	50.369	62.257	112.626
TOTAAL	143.608	138.444	282.052

Van 100 leerlingen kiezen er 40 voor het algemeen secundair onderwijs (ASO), 32 voor technisch (TSO), 26 voor beroepssecundair onderwijs (BSO) en 2 voor kunstonderwijs (KSO). Driekwart van de leerlingen volgt les in het gesubsidieerd vrij (meestal katholiek) onderwijs. In totaal zitten er 2 % méér jongens dan meisjes in het secundair onderwijs. In ASO en KSO zitten meer meisjes, in TSO en BSO meer jongens.

(Bron: departement Onderwijs - afdeling Begroting en Gegevensbeheer; statistische telling van 1 februari 1999)

Mag spijbelen nu?

Ook even een gat in de lucht gesprongen toen je in de media hoorde dat scholieren nu dertig halve dagen mogen spijbelen? Te vroeg gesprongen. Het klopt immers niet. Voor de leerlingen verandert er niets. Voor elke afwezigheid op school moet je nog altijd het schoolreglement volgen (briefje van de ouders, doktersbriefje enz.). Voor de school zelf verandert er wel iets. Zij verloor vroeger subsidies als de leerlingen ongewettigd afwezig waren. Daardoor ontstond er soms een handeltje in valse briefjes enz. Uit onderzoek blijkt dat de meeste leerlingen niet spijbelen omdat ze dat "leuk vinden". Integendeel. Wie spijbelt heeft een probleem en dat los je niet op met briefjes. Daarom gaan scholen vanaf nu spijbelars nauwkeuriger opvolgen: waarom spijbelt hij, hoe kunnen we hem helpen en opnieuw motiveren, welke andere problemen hangen hiermee samen enz.? Het

nieuwe anti-spijbelplan steunt op een betere communicatie tussen de school, het gezin en de leerling.

Mijn kansen

Zittenblijven is geen ramp. Maar toch: liever niet. Hoeveel kans loop je daarop? In het gewoon secundair onderwijs ongeveer 7 %. Jongens hebben vaker prijs (9 %) dan meisjes (5 %). Als ze aan het secundair onderwijs beginnen heeft al één leerling op vijf minstens een jaar achterstand opgelopen. Op het einde van het secundair onderwijs is dat aantal meer dan verdubbeld: 43 % zit dan «niet op leeftijd» en heeft dus ergens minstens één jaar verloren of overgedaan. Slechts 57 % van alle jongeren loopt vóór zijn 18de verjaardag géén jaar achterstand op. Eén leerling op tien verlaat het secundair onderwijs zonder enig getuigschrift.

IN DIT NUMMER

- 2** Het Grote Nieuws
- 3** Anders uit Zweden
- 4-5** Recht uit het Regenwoud
- 6-7** Gratis poster: de vakantiedagen
- 8** Leraars op Pukkelpop
- 9** De leerlingen zwijgen niet
- 10** De Man met het Rendier
- 11** De jeugdcentra willen je
- 12** De brieven en méér

van de Vlaamse Gemeenschap. Er werkt ook een vaste groep van twintig jongeren uit heel het land aan mee: de Rendiergroep. De mascotte van dit blad is trouwens een rendier (zie ook p.10). *Veel informatie halen we uit de honderden brieven die jullie ons uit heel Vlaanderen sturen. Alle brieven (behalve die van W. Mertens uit het vierde jaar) zijn dan ook meer dan welkom. Klasse voor Jongeren - E. Jacquainlaan 165 - 1210 Brussel.*

Blauw betalen

Studeren? Ja, maar... Dat kost geld. Zelfs het secundair onderwijs is niet gratis. Ook jongeren uit gezinnen met een krap budget hebben recht op degelijk onderwijs. **2,3 miljard frank.** Dat is het bedrag dat het departement Onderwijs elk jaar uittrekt om jongeren financieel te helpen bij hun studies. Elk jaar zijn er gemiddeld zo'n 170.000 aanvragen voor een **studiebeurs**. 120.000 daarvan zijn voor het secundair onderwijs. En toch zijn er nog jongeren die geen studietoelage aanvragen terwijl ze er toch recht op hebben. Spijtig. Ben je een Rendier zittenblijver? Zolang je leerplichtig bent (jonger dan 18) heeft dat geen enkele invloed.

Het bedrag dat je uiteindelijk ontvangt hangt af van het gezinsinkomen en het aantal personen ten laste. Het maximumbedrag voor de eerste t.e.m. de derde graad SO is 24 900 frank, dat voor de vierde graad 56 500 frank.

Belangrijk! De limietdatum voor de aanvraag is **31 oktober 1999**. Onherroepelijk. Ook al is het formulier niet van a tot z ingevuld, stuur het toch op vóór die datum. Ontbrekende gegevens kan je nog nasturen. Je leest alles in de **gratis brochure Studietoelagen 1999-2000**. Die ligt in jouw school, PMS-centra, provinciediensten, gemeentehuizen en bibliotheken. Of je vraagt ze gewoon aan bij: *Het departement Onderwijs - afdeling Studietoelagen - E. Jacquainlaan 165 - 1210 Brussel - tel. 02 553 86 60 of 553 86 61 - www.ond.vlaanderen.be/studietoelagen* of bij de *Infolijn Onderwijs - tel. 0800 30 203*

Nooit meer Kosovo

«Had men 1% van het geld dat nu aan bommen op Servië is besteed, gebruikt om de afgelopen tien jaar in de Balkan de mensen te leren democratisch te leven, de mensenrechten te respecteren en zich gewelddoos te verdedigen; om de dialoog en uitwisseling op gang te brengen tussen mensen van verschillende etnische afkomst; om de mensen te leren kritisch om te gaan met de massamedia; om de sociale en economische onrechtvaardigheid weg te werken enz., dan was er geen oorlog geweest.» Dat zeggen de organisatoren van de Vredesweek die dit jaar voor de 10de keer loopt, exact 100 dagen voor het jaar 2000: van 27 september tot 3 oktober. De meeste Vlaamse scholen besteden er aandacht aan. *Vrede begint bij jezelf*, dat is het thema van dit jaar. Pest ik een klasgenoot? Ga ik makkelijk op de vuist? Laat ik me opjatten door peptalk? Een beetje oorlog is nooit ver weg. «De wereld zoals hij vandaag is, wordt gemaakt door de mensen zoals ze nu zijn. Als we echt iets willen ver-

anderen, zullen we zelf ook moeten veranderen.» Daarom is er tijdens de Vredesweek *Afspraak 2000*, een persoonlijk ondertekend engagement voor vrede en geweldloosheid in zes punten. Van Zuid-Afrika tot IJsland, van Los Angeles tot Tokyo wordt deze engagementsverklaring verspreid. Miljoenen handtekeningen zullen in september 2000 afgegeven worden aan de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties. De boodschap aan de regeringen zal daar zijn: «Kijk, de mensen van alle naties willen vrede en veiligheid en willen daar hun verantwoordelijkheid voor opnemen. Nu is het aan jullie, leiders, om jullie verantwoordelijkheid op te nemen.» In deze Klasse voor Jongeren vind je op p. 12 de zes punten van *Afspraak 2000*. Onderteken ze.

Voor meer informatie: Vredesweek, Italiëlei 98A, 2000 Antwerpen, tel. 03 225 10 00, fax 03 225 07 99, e-mail: vredesweek@paxchr.nl.ngonet.be

Zwarte Bierviltjes

Astrid Van de Sompel (6de jaar menswetenschappen) kreeg aan het eind van vorig schooljaar de zwarte Klasse voor Jongeren in handen. «Roker, zo zie je er

vanbinnen uit» treiterde de witte slogan op de zwarte cover. «Ik kan jullie vertellen - no shit - dat deze cover voor mij de doorslag gaf om te stoppen met roken; ik hou het ondertussen al 4 maanden vol. Hoera voor mezelf - ik rookte al 4 jaar, een pakje per week», zegt ze nu. Vorig schooljaar organiseerde Klasse voor Jongeren een grote actie om het roken bij jongeren te stoppen. Veel klassen en leerlingen hebben van Klasse geld gekregen om hun anti-rookprojecten uit te werken: zelfgemaakte T-shirts met anti-rookslogans, een anti-tabakspel, een ballonvaart voor alle leerlingen die een heel schooljaar lang stoppen met roken, cartoons en

stickers tegen het roken, alles mocht en alles kon. En nu hebben we ook één miljoen zwarte bierviltjes laten drukken. Ze worden verspreid in jongerencafés. De baas van je stamcafé mag bellen naar frisdrankproducent Puck (056 35 15 78). Deel je de viltjes liever zelf uit op school of in cafés? Je kan er meteen 100 gratis krijgen. Schrijf naar Klasse voor Jongeren, bierviltjes, E. Jacquainlaan 165, 1210 Brussel.

DE MINISTER HEEFT EEN SCHUILNAAM

Voor wie even geslapen heeft: tijdens de vakantie kwam er een nieuwe regering én dus een nieuwe minister van onderwijs. Voor het eerst een vrouw én een echte leerkracht: Marleen Vanderpoorten (45). Tot vier jaar geleden stond ze nog gewoon voor de klas. Ze heeft zowel in ASO en TSO als BSO les gegeven en weet dus waarover ze spreekt. Tijdens de voorbije jaren was ze al bijzonder actief in de Onderwijscommissie van het Vlaams Parlement. Daar zorgde ze o.a. voor het nieuwe decreet voor leerlingenparticipatie: als de leerlingen het willen moet de school nu een leerlingenparlement organiseren en de werking ervan alle kansen bieden. Tot nu toe ging de minister elke week twee keer tien kilometer joggen. Nu heeft ze een chauffeur. Zo bezoekt ze elke veertien dagen een school en wil daar praten met leraars én leerlingen.

De minister wil aandacht voor elke leerling. Wacht tot je haar tegenkomt.

Die moeten nauw betrokken worden bij het beleid: zowel op school als in Brussel. Er komt meer geld voor onderwijs: betere schoolgebouwen, gelijke kansen voor alle leerlingen, kwalitatief hoogstaand onderwijs, meer hulp voor leerlingen met problemen, opwaardering van TSO en BSO, meer gebruik van computers op school, herwaardering van de leraar, meer kansen voor jonge leerkrachten, leerlingen zullen minder lang op een interimaris moeten wachten enz.

De nieuwe onderwijsminister Marleen Vanderpoorten was zelf zeker geen gemakkelijke leerling. Op haar zeventiende publiceerde ze onder een schuilnaam (Marleen Porta) een strafboekje over haar eigen leven en hoe ze tegen ouders, school en maatschappij aankeek. Wij zochten het op in de bibliotheek en scheuren er enkele sterke stukken uit op p.12.